

ELIZA ZEND EEN PROFEET OM JEHU TOT KONING TE ZALVEN.

II KONING. IX: 1-13.

Doe riep de Profeet Eliza eenen van de zonen der Profeten: ende hy zeide tot hem: Gord uwe lendenen, ende neemt deze olikruike in uwe hand, ende gaat henen na Ramoth in Gilead. Als gy daar zult gekomen zyn, zo ziet waar Jehu de zoon Jozafats, des zoons Nimzi is; ende gaat in, ende doet hem opstaan uit het midden zyner broederen, ende brengt hem in een binnenste kamer. Ende neemt de olikruike, ende gietze uit op zyn hoofd, ende zegt: Zo zeid de HEERE; Ik hebbe u tot Koning gezalft over Israël: Doet daar na de deure open, ende vlied, ende vertoeft niet. Zo ging de jongeling, die jongeling des Profeten, na Ramoth in Gilead. Ende doe hy inquam, ziet, daar zaten de Hooftmannen des heirs, ende hy zeide; Ik hebbe een woord aan u, ô Hooftman: ende Jehu zeide; Tot wien van ons allen? ende hy zeide; Tot u, ô Hooftman. Doe stond hy op, ende ging in huis, hy dan goot de oli op zyn hoofd: ende hy zeide tot hem: Zo zeid de HEERE de God Israëls; Ik hebbe u gezalft tot Koning over het volk des HEEREN, over Israël. Ende gy zult het huis Achabs uw's heeren slaan, dat Ik het bloed myner knechten der Profeten, ende het bloed aller knechten des HEEREN wreke van der hand Izebel. Ende het gansche huis Achabs zal omkomen: ende ik zal van Achab uitroejen, die aan de wand pist, ook den beslotenen, ende verlatenen in Israël. Want ik zal het huis Achabs maken, als het huis Jero beams, des zoons Nebats; ende als het huis van Baëza den zone van Abia. Ook zullen de honden Izebel eten, op het stuk [lands] van Jizreël, ende

daar en zal niemand zyn die [haar] begrave: doe deed hy de deure op, ende vlood. Ende als Jehu uitging tot de knegten zyns heeren, zeide men tot hem; Is 't al wel? waarom is deze onzinnige tot u gekomen? ende hy zeide tot hen; Gy kent den man, ende zyne sprake. Maar zy zeiden; Het is leugen, geeft het ons nu te kennen: ende hy zeide; Zo, ende zo heeft hy tot my gesproken, zeggende; Zo zeid de HEERE; Ik hebbe u gezalft tot Koning over Israël. Doe haasteden zy hen, ende een iegelyk nam zyn kleed, ende leide het onder hem, op den hoogsten trap, ende bliezen met de bazuine, ende zeiden; Jehu is Koning geworden.

INLEIDING. **W**Anneer Elia betuigde: Ik hebbe zeer geyvert voor den HEERE, den God der heerschaaren: want de kinderen Israëls hebben uw verbond verlaten, uwe altaaren afgebroken en uwe Profeeten met den zwaarde gedood, en ik alleen ben overgebleven; en zy zoeken myne ziele om die weg te neemen; belaft hem de HEERE zig voor zyn aangezichte te stellen: en ziet de HEERE ging voorby: en een groote en sterke wind, scheurende de bergen en breekende de steenrotsen voor den HEERE heenen: -- en na dezen wind een aardbeeving: -- en na de aardbeeving een vuur. Zo word verhaald: 1 Koning. 19: 10, 11, 12.

Elia p.
209-214.

Wy hebben den Geheimzin van dit verbazend ver-
toog over die stoffe nagespeurd, en besloten, dat de
naaste verklaring van den HEERE. zelve gegeven
word: vers. 15, 16, 17. En de HEERE zeide tot hem:
Ga, keer weder op uwen weg, naar de woestynne van Da-
maskus; en ga daar in, en zalf Hazael ten Koning over
Syrië. Daar toe zult gy Jehu, den zoon van Nimsi, zal-
ven ten Koning over Israël: en Eliza den zoon van Safat
van Abelmehola zult gy ten Profeet zalven in uwe plaats.
En het zal geschieden, dat Jehu hem, die van het zwaard
Hazaels ontkomt, dooden zal; en die van het zwaard Jehu
ontkomt, dien zal Eliza dooden.

De

De zalving van den vurigen *Eliza* is reeds in *Elias* Elia p. 223.
 historie gezien. De zalving van *Hazaël* is geopend uit 224. 242.
 Kap. 8. die als een stormwind de bergen van *Israël* 243.
 overhoop zoude werpen. Nu moeten we de zalving van
 den driftigen *Jehu* wat nader inzien, met het oogwit
 van zyne verheffing op den rykstroon van *Israël*.

Nadat de H. Historie-schryver kap. 8: 7-15. de aan- t'ZAMEN-
 stelling van *Hazaël* tot Koning van *Syrië* verhaald HIANG.
 hadde; om Gods wraak over het afvallig *Israël* uit te
 voeren: breekt hy daar op de geschiedenis van *Eliza*
 een weinig af; om tusschen beide den bedorven toe-
 stand van het Koninkryk van *Juda* ook onder het ooge
 te brengen. Dit toont hy in een beknopte historie van
 twee Koningen van *Juda*.

1. Van *Jehoram* den zone van *Josafat*; wiens afval van
 den *Mosaischen* godsdienst en wandel op den weg van
 de Koningen *Israëls*, als hebbende *Achabs* dogter ter
 vrouwe genomen, met andere byzonderheden tot zyne
 dood toe, verhaald worden: vers. 16-24.

2. Van *Ahazia*, *Jehorams* zone, die in dezelve voet-
 stappen intreed, en zig met *Israëls* Koning in den stryd
 tegen *Hazaël* en de *Syriërs* inwikkeld: dog onvoorspoed-
 dig; want *Joram*, de Koning van *Israël*, word van
 de *Syriërs* geslagen, en laat zig naar *Jisreël* brengen;
 daar hy van *Ahazia* in zyne krankheid word bezogt:
 vers. 25-29.

Welke gelegenheid de **HEERE** waarneemt, om
 zyne oordeelen over die beide Vorsten en het huis van
Achab langs trappen uit te voeren. Dit word verhaald
 Kap. 9. en 10.

De Toerusting hier toe word gemeld in de tegenwoor-
 dige geschiedenisse: daar we zullen inzien

I. Den last van *Eliza* aan een zoone der Profeeten VERDEE-
 gegeven, om *Jehu* tot Koning over *Israël* te zalven, LING.
 in de omstandigheden voorgesteld: vers. 1-3.

II. De uitvoering van dien last, met het gevolg daar van, in merkwaardige bijzonderheden vertoond: vers. 4-13.

VERKLA- Dewyl het Goddelyk orakel Jehu hadde uitgekozen,
RING VAN om een werktuig te zyn, ter uitvoeringe van zyne ge-
het I. DEEL. dugte wrake over het huis van Achab, wilde de HEE-
Kon. 19:16. RE ook, dat Jehu daar toe plegtig zoude ingewyd worden.

Dit word verhaald met den aanvang van dit Kap. *Doe riep de Profetes Eliza eenen van de zoonen der Profeten:* enz. vers. 1.

Den Tyd hebben de Onze te regte aangewezen door het wordeken, *doe*. Toen namentlyk Joram, de Koning van Israël, naar Jisreël was wedergekeerd, om Kap. 8: 29. zig te laten geneezen van de slagen der Syriërs; daar hy van Ahazia in zyne krankheid bezogt word: overzulks, toen hy van zyn heir afwezig was; 't welk zig vs. 14, 15. te Ramoth in Gilead ophield: toen weet zig de Voorzienigheid, Die alles bestiert, van die gelegenheid te bedienen, om zynen raad uit te voeren. Immers *doe riep de Profet Eliza eenen van de zoonen der Profeten*.

De Besteller van dit werk is *de Profet Eliza*, het hoofd van de zoonen der Profeten; welke zynen meester Elia in het buitengewoon Profetis-ampt hebbende vervangen, ook dien last van hem overgenomen hadde, om Jehu tot Koning te zalven. Welken last hy egter in eigen persoon niet uitvoerd; of wegens zynen ouderdom, of enig ander beletsel; of omdat zulks door een anderen geheimer konde worden verrigt; vooral, omdat het den HEERE zo behaagde: van Wiens wille hy in dezen buiten twyffel onderrigt:

Roept hy eenen van de zoonen der Profeten: welke vers. 4. genoemd word, *de jongeling, die jongeling des Profets:* waar uit men zoude mogen besluiten, dat die zyn knecht Kap. 4: 29. zy geweest; gelyk hy by een andere gelegenheid, ook zy-

zynen knecht Gehazi uitzond: tenzy men liever de woorden vers. 4. vertale: *die jongeling, de Profeet*; zynde derhalven niet alleen een leerling van de Profeeten, maar ook bereids een *Profeet* zelve, met eenige agtbaarheid bekleed. Hoewel onder het gezag van Eliza, want die *roept hem*, om hem in zynen dienst te gebruiken, en een zaak van het uiterste gewigte door hem uit te voeren.

Ten dien einde *zeide hy tot hem*, en opend hem den last, dien hy van des HEEREN wege hadde waar te nemen.

Eerst ten aanzien van zyne toerusting. *Gord uwe lendenen, en neem deze olikruike in uwe hand, en ga benen naar Ramoth in Gilead.*

Zo beveelt hy hem; om, volgens de gewoonte der Oosterlingen, zyne lange kleederen op te schorten en die t'zamen te *gorden* tot steun der lendenen; om te better over den weg te spoeden, opdat deze goede gelegenheid hem niet ontglipte. Trouwens, daar de HEERE gebied, moet men zig haasten, en niet vertragen, Pf. 119: 60. om zyne geboden te onderhouden.

Hy belaft 'er hem by: *en neem deze olikruike in uwe hand*, die hy hem waarschylyk met zyne hand overgeeft, of ten minsten hem de plaats aanwyft, van waar hy die te nemen hadde. Deze olikruike was niet vervult met heilige olie; waar mede de Priesters en sommige Koningen van Juda gezalft wierden; maar, gelykwe denken, met gemeene olie; waar mede Jehu moest gezalft worden, om redenen in 't vervolg in op vs. 3. te zien.

Hy toond hem de plaats aan, werwaart hy zig te begeeven hadde: *en ga benen naar Ramoth in Gilead*, op een hoogte in den Stamme van Gad gelegen. Welke stad Deut. 4:43. of tegen de Syriërs bewaard was; of onlangs weder ingenomen door de Israëlieten, en wel van Joram verzekert. Derwaart moest de bode zig haasten met de oli- vers. 14. kruike. Hoe

Kanttek.

Hoe hy zig daar te gedragen hadde, zal Eliza hem nauwkeurig aantonen, vers. 2, 3.

Als gy daar zult gekomen zyn; zo ziet, waar Jehu, de zoon Josafats, des zoons Nimfi is. vers. 2. Zo tekend hy hem den persoon, aan wien zyne kommissie lag, namentlyk Jehu, van zynen vader en grootvader omschreeven; om hem van zyne naamgenooten te onderscheiden; een van de hooftmannen des heirs. Naar dien wil Eliza dat zyn gezant *omzie*; om nauwkeurig te vernemen, waar hy zig bevond; opdat hy zig niet in den persoon vergiffe.

vers. 5.

Hem hebbende ontdekt, belaft hy verder: *en ga in, en doe hem opstaan uit het midden zyner broederen; en breng hem in een binnenste kamer.* De zin is klaar; dat hy in 't vertrek zynde *ingegaan*, Jehu zal oproepen *uit het midden zyner broederen*, dat is, der andere Hooftmannen, zyne metgezellen en spitsbroederen, onder welke hy een aanzienlyken rang schynt gehad te hebben, als in 't *midden* van hen gezeeten. Hem uit de vergaderinge hebbende doen opstaan, wil Eliza, dat hy hem geleide *in een binnenste kamer*, een afgezonderd vertrek; opdat het werk, door den bode te verrigten, gene ontydige bewegingen of belemmeringen in de aanhangeren van Achabs huis verwekken mogte. Zo behaagde het ook den HEERE; dat David eerst in 't verborgen zoude

1 Sam. 16. worden gezalft, by het leven van den Koning Saul.

Even het zelve moest ook van hem verrigt worden: vers. 3. *en neem de oli-kruike en giet die uit op zyn hoofd:* Kanttek. op volgens een oude plegtigheid; ook omtrent sommige 1 Kon. 1:34. Koningen gebruikelijk in een buitengewone aanstellinge; om te betekenen, datze van God geroepen waren, en de nodige gaven daar toe van Hem ontvangen zouden. *

Zulks

* „Notarunt Judæorum magistri, Saulem & Jehu fuisse unctos lenticula, quod regnum illorum non fuerit diutius pro-

pa

Zulks hadde ook hier plaats; gelyk uit de woorden blykt, welke hy hier by voegen moeste: *en zeg; zo zegt de HEERE: Ik hebbe u tot Koning gezalft over Israël.* Om daar mede aan te wyzen; dat hy alles verrigtte en sprak in den naame van JEHOVA, door Wien de Koningen regceren en de Vorsten gerechtigheid stellen: Spr. 8: 15. Die Jehu alleen, onder alle de Koningen van Israël, tot Koning zalfde; om hem daar door wysheid, agtbaarheid en gemoedigheid by te zetten, ter uitvoeringe van Gods wrake over het huis van Achab. Immers dat zulks het oogwit van deze zalvinge was, blykt uit het vervolg: daar deze bode dit bevel, van Eliza aan hem gegeven, met uitbreidinge zal voorstellen. vs. 7-10.

Zyn werk dus te Ramoth hebbende verrigt, leerd hem verder de Profeet, hoe hy zig daarop te gedragen hadde: *Doe daarna de deure open, en vlied, en vertoef niet.* Welke de Rede van dit bevel was, kan men niet bepalen. Mogelyk, om door zulk een haastige vlugt hem te veiligen voor allerlei gevaar, waar in hy door Jorams aanhang geraken konde. Of om hem te beletten eenig geschenk van Jehu voor dezen dienst te ontfangen. Of liever, om hem het gewigt van zyne kommissie te vertonen, en alle gelegenheid te benemen, om zig hier over met iemand in enige t'zamensprake in te wikkelen: want gezanten hebben zig nergens anders mede te bekommeren; dan met de uitvoeringe van hunnen last.

De gezant, den wille van zynen Meester hebbende verstaan, toond zig gereed om dien te doen. *Zo ging de jongeling, die jongeling des Profeets, of de Profeet, gelyk de LXX het vertalen, naar Ramoth in Gilead.* vers. 4. II. DEEL. vers. 1. Polus h. 1.

't Was niet alleen de agtbaarheid van den Man Gods, L 1 1 die pagandum. Davidem autem & Salomonem cornu olei fuisse unctos, quod regnum eorum ad multas ætates proferendum esset., Martyr h. 1.

die hem voortdreef; maar inzonderheid de overreeding aangaande de Goddelykheid van dat bevel, welke hem rustig door alle zwarigheden deed henen brecken, die hem ligtelyk voor oogen quamen. Des het te verwonderen is, dat sommige Joodse Uitleggers hier juist aan Jonas denken, als of die deze jongeling, de Profeet, ware; daar het bekend is, hoe die een soortgelyken last aan hem gegeven zogte te ontwyken.

Jon. 1.

Maar gaanwe 't gedrag van dezen jongeling te Ramoth beknoptelyk inzien: beschreeven vers. 5-10.

En doe hy inquam, ziet, daar zaten de Hoofdmannen des heirs. vers. 5. Waar uit men besluiten mag, dat Ramoth toen weder onder de magt van Israëls Koning was: daar de Oversten van het heir by elkanderen zaten, om een krygsraad te houden. Uit welcher midden Jehu opgeroepen word.

Want hy zeide: *ik hebbe een woord aan u, o Hoofman.* Hy noemt hem niet met name; maar ziet hem alleen aan, en hem als een *Hoofman* hebbende gegroet, zegt hy tot hem; dat hy een woord aan hem hadde te verkondigen: hem ingewikkeld verzoekende, om op te staan, en in 't verborgen aan hem gehoor te verleenen.

Jehu twyffelende, wien van alle de Hoofdmannen dit raakte, of het zig zeker willende nemen, zeide: *tot wien van ons allen? En hy zeide, met herhalinge: tot u, o Hoofman.*

Waar op Jehu geruft, dat hy alleen bedoeld wierde, *opstond, en ging in huis. vers. 6.* Hy begreep, dat het geen gemeen man moest zyn, welke in den krygsraad durfde intreedden; maar een Gezant van des HEEREN wege, die hem een gewigtige boodschap hadde te brengen: des hy uit eerbied voor des HEEREN woord, in navolginge van Eglon, der Moabiten Koning, van zynen stoel opstaat, en met den bode gaat in een geheim vertrek van het huis; om te vernemen, wat hy aan hem te zeggen hadde. Daar

Rigt. 3: 20.

Daar voert de bode zynen last stiptelyk uit. *Hy dan goot de oli op zyn hoof:* 't welk Jehu aan hem toelaat, daar in een goddelyke bestelling erkennende. Waar uit dan vele besluiten; dat, van de drie zalvingen van God aan Elia voorgeschreeven, die van Jehu alleene geschied zy met uiterlyke olie. Martyr. 1Kon.19:16.

By deze plegtige inwyinge, voegt hy de woorden welke Eliza hem in den mond gelegd hadde, te voren hoofzakelyk verhaald; maar nu met uitbreidinge opgegeeven: vers. 6-10.

Ende hy zeide tot hem: zo zegt de HEERE, de God Israëls: Ik hebbe u gezalft tot Koning over het volk des HEEREN, over Israël. Zo onderwyft hy Jehu, dat die zyne daad en taal niet als een menschelyke maar als een Goddelyke hadde aan te merken: dewyl JEHOVA zelve, *de God van Israël*, hem plegtig inhuldigde tot Koning over Israël: 't welk schoon een afvallig volk, egter hier nog het volk van Jehova genoemd word: ten dele, wegens het verbond met Abraham en zynen zade gemaakt: ten dele, omdat de HEERE in 't midden van hen nog een eigen volk hadde doen overblyven, schoon een elendigen en armen hoop, die op Zynen Naame betrouwde. Kap.13:23. Mal.3:6. Zeph.3:12.

Hy voegt 'er het Oogwit by, waarom de HEERE hem tot den ryks-troon van Israël verhief; namentlyk, om Gods wraak over het huis van Achab te oefenen.

Dit Oordeel word voorgesteld: *vs. 7. En gy zult het huis Achabs, uws heeren, slaan:* dat is: schoon het huis Achabs een tyd lang de heerschappy over u en Israël gevoerd heeft, zyt gy egter van God verordend; en overzulks verbonden, om zyn geslagte en nakomelingschap te verdelgen en uitteroeyen: in welke Goddelyke gerigts-oefeninge gy al zo weinig het huis van uwen heere, als Levi zynen broeder, hebt te ontzien: want daar de HEERE gebied, die Hooger is dan alle de Ex. 32:27.

hoge, zwygen alle betrekkingen en bedenkingen des vleefches.

Dit oordeel regtvaardigd de HEERE met deze taale: *dat Ik het bloed myner knechten, der Profeeten, en het bloed aller knechten des HEEREN wreeke van de hand Jezabels.*

- De snode Jezabel hadde niet alleen het bloed van des
 1Kon.19:10. *HEEREN Profeeten*, die Hem dienden, vergoten;
 maar ook alle zyne *knechten* en godvrugtige, die Hem
 1Kon. 21. vreesden, gelyk Naboth en diergelyke meer, door
 hare hand en last laten ombrengen, zo veel in hare magt
 Jef. 1: 15. was: invoegen hare handen vol bloed waren. Dat bloed
 Op. 6: 10. riep om wraake tot den HEERE. Dit zoude de HEE-
 Nah. 1: 2. RE, Die een Wreeker is, aan haar en de hare, als zyne
 Jer. 51: 56. wederpartyderen, vergelden: gelyk Mose reeds ver-
 Deut. 32: klaart hadde. *Hy zal het bloed zyners knechten wreeken,*
 43. *en Hy zal de wraak op zyne tegenpartyen doen wederkeeren:*
 Matt. 23:35. waar door op haar zoude komen al het regtvaardig
 bloed, dat door haar bestel op de aarde vergoten was.
 2Theff. 1:6. Alzo het regt by God is, verdrukking te vergelden aan
 de geene, die zyne kinderen verdrukken: opdat een
 Zach. 2: 8. ieder zie; dat wie hen aanraakt, Gods oogappel aan-
 raakt; en de wraak des vergoten bloeds zyners knechten
 Pf. 79: 10. onder elks oog bekend worde.

Nader word dit oordeel uitgebreid: vers. 8, 9, 10.

En het gansche huis Achabs zal omkomen; en Ik zal van Achab uitroejen dien die aan de wand pifts ook den beslotenen en verlatenen in Israël: welk laatstgemelde daarna door

- Martyr. *de Assyriërs geschieden zoude. Want Ik zal het huis Achabs maken, als het huis Jerobeams, des zoons Nebats, en als het huis van Baëza, den zone Ahia. Ook zullen de honden Izebel, die als een hond Gods volk verscheurt*
 Schmidt. *hadde, eeten, op het stuk [lands] van Jisreël: en daar zal niemand zyn, die [haar] begrave: dewyl zy, als een uitvaagsel der aarde, onwaardig is, om in haren schoot te rusten.*

Deze

Deze ontfachgelyke gerigts-oefening van God, was byna met dezelve bewoordingen reeds van Elia aan Achab aangekondigd: 1 Koning. 21: 21-23. Des wy daar op niet staan: alleen aanmerkende; dat dit van Gods wege Jehu word aangezegd, by gelegenheid van zyne zalvinge tot Koning over Israël. 1. Om hem te tonen, welk het oogwit was van zyne verheffing op den troon, namentlyk, om Gods dienaar te zyn, en een wrecker tot straffe der quaaddoenders: ten einde dit oordeel op een regtmatische wyze mogte uitgevoerd worden. Schoon het waarschyndlyk in Israël niet onbekend was; dat Achab reeds door Elia deze dag van Gods wrake was verkondigd; als zynde van Jehu en Bidkar aangehoort; stond het egter niemand vry, de hand daar toe te leenen, tenzy van God zelven daar toe verordend: want de HEERE, de God der vergeldinge, moest dit betalen. Een stuk 't geen Paulus aandringt: Rom. 13. Met dien inzicht hadde God Hazaël tot Koning van Syrië aangestelt, om het afvallig Israël te straffen; schoon die Vorst daar omtrent trouwloos en godloos handelde: maar hier zalft Hy Jehu tot Koning over Israël, om Achabs huis naar Gods wille regtmatic uit te roejen: als zynde door een herhaalde orakelstemme van Elia en Eliza daar toe geschikt. 2. Om Jehu heimelyk te vermaanen; dat hy den waren godsdienst getrouw hadde te handhaven, en zig nauwkeurig voor de zonden van Achab en zyn huis te wagten: ten einde hy met zyn huis niet in het zelve oordeel van Jerobeam, Baëza, Achab en Jezabel vallen mogte.

Ondertusschen mogenwe hier uit afnemen; hoedanig een agtbaarheid de HEERE aan die oude Profeten byzette, om van Gods wege over troonen en kroonen te schikken door hunne voorzeggingen: naar Jerem. 1: 10. *Ziet Ik stelle u ten dezen dage over de Volken en over de Koninkryken; om uit te rukken en af te bree-*

ken, en te verderven en te verstooren: [ook] om te bouwen en te planten.

De Gezant, dus zynen last getrouwlyk hebbende uitgevoert, haast zig om te vertrekken. *Doe deed hy de deure op en vlood:* zo liep hy en keerde weder als de Ezech 1:14. gedaante van een weerlicht; om redenen voorheenen opgegeeven; latende Jehu in eenzaamheid overpeinzen, wat hem in deze omstandigheid te verrigten stond.

Dit zal ons het vervolg der H. Historie leeren: waar in ons de weg aangewezen word, langs welken zulks tot kennis van de Oversten gekomen zy: vers. 11, 12.

En als Jehu uitging tot de knechten zyns heeren, dat is, de andere Legerhoofden en Hopmannen, uit welker midden hy opgestaan was, en tot welke hy wederkeert, om hunne raadslagen onderling te vervolgen: *zeide men tot hem; de gansche vergadering of een uit aller name: Is het al wel? of, is het vrede? staan alle zaken wel? Waarom is deze onzinnige tot u gekomen?* vers. 11.

Zy noemen dien jongeling, den Profeet, een *onzinnigen*, volgens den styl der godloze, die gewoon waren des HEEREN Profeeten met zulk een spotname te smaaden; mogelyk omdat zy in de buitengewone bewerkingen des Geests wel eens buitengewone gebaarden hadden; of liever, omdatze hunne woorden en daaden Jer. 29: 26. niet begrepen nog dragen konden: waarom dan Jer. Joh. 10: 20. mias, de Heere Jesus zelve, en die grote Apostel Paulus die zelve smaad moesten ondergaan: en als nog, Hand. 26: 24. wie met de wereld niet wil onzinnig zyn, word voor een dwaze gehouden: want *de natuurlyke mensch begrypt* 1Kor. 2: 14. *niet de dingen die des Geests Gods zyn, want zy zyn hem dwaasheid, en hy kan die niet verstaan.* Zo is deze leerling Kap. 2: 23. niet beter dan zyn Meester, die voor een Kaalkop bovenp. 41. gescholden wierde.

Dewyl nu de Hopmannen uit alle de omstandigheden afnemen konden; dat deze gezant een Profeet was,
tonen

tonen zy hunne nieuwsgierigheid; waarom deze onzinnige tot Jehu gekomen was, en wat hy te zeggen hadde.

Maar Jehu, als nog niet dienstig oordeelende, hen hier van een klare opening te geven, zoekt hunne nieuwsgierigheid met deze tale af te wenden: *gy kend den man en zyne spraak*: waar mede hy hun oordeel aangaande dezen man schynt te billyken, gelyk Josefus het begrypt: „gy hebt wel gegift, want hy heeft met my woorden van een onzinnigen gesproken.” Tenzy men liever den zin dus vatte: *gy kend die lieden, de Profeten*, datze altyd wat te vitten en te bedillen hebben: en daarom is het niet waard, dat gy u daar mede bemoeid.* Hoe men het neme; dit blykt 'er uit; dat Jehu dit voorval nog wat hebbe zoeken te verbergen; opdat hy gene nydigheid of ontydige beweegingen in deze Legerhoofden verwekken mogte.

Maar zy laten zig zo niet afzetten; zy houden aan, *en zeggen: 't is leugen, geef het ons nu te kennen.* vers. 12. Het is wat donker, of zy de taal van den Profet of van Jehu voor valsheid uitmaken: het laatste schynt egter het eenvoudigt; en dan is de zin: wy geloven niet, dat hy u zo wat in 't gemeen vertelt heeft en slegs eenige lessen gegeven; daar zyn byzonderheden voorgevallen, die wy van u willen hooren. Mogelyk haddenze enige ontroering in Jehu bemerkte, of iets van de druipende olie vernomen, of uit alle omstandigheden besloten, dat 'er iet ongemeens was voorgevallen: want schoon zy de Profeten voor *onzinnige* hielden; zy wisten egter dat hunne woorden niet altyd onzinnige waren. Terwyl ondertusschen Gods hand dit alles

* „*Seb. Schmidius* h. 1. hoc ita capit, Jehum præ se tulisse & hisce verbis significare voluisse, Prophetam illum a reliquiducibus sibi subornatum videri, adeoque jocum ex re seria facere voluisse. Quod tamen paulo longius mihi petitum videtur.” *Buddeus* Hist. Eccles. Vet. Test. tom. 2. p. 481 & seq.

alles bestierde, om de zaak met den eersten rugbaar te maken.

Jehu, zo hard geperst, geeft hen opening; en hy zeide: zo en zo heeft hy tot my gesproken, zeggende; zo zegt de HEERE: Ik hebbe u gezalft tot Koning over Israël. Zo spreekt hy regt uit, zonder enig gevaar te schroomen, dat hem wegens deze ontdekking overkomen konde: hebbende nu mogelyk, met zyne zalvinge, van den Geest een buitengewone vrymoedigheid ontfangen.

Althans dit woord was van zulk een naadruk, dat zy hier in aanstonds Gods wille ontdekken en Jehu openlyk tot Koning verheffen. *Doe haastten zy zig, en een iegelyk nam zyn kleed en leide het onder hem op den hoogsten trap; en bliezen met de bazuine, en zeiden; Jehu is Koning geworden.* vers. 13. Een zeldzame omkeering! Dien zy zo even voor een Onzinnigen hielden, eeren zy nu als een Profeet des HEEREN, op Wiens woord zy

Kanttek. Jehu tot Koning inhuldigen, zonder vertoeven, en met
Polus. zulke plegtigheden als de omstandigheden van zaken
Martyr. medebragten en meermalen in schielijke verheffingen
Buddeüs. plaats greepen. In welke byzonderheden wy ons niet inlaten.

Wy vergenoegen ons, met aan te merken, dat deze omwending van den HEERE was, Die met de zalvinge een Koninklyken glans en agtbaarheid op Jehu legt, en hem hier door in staat steld, om Gods gedreigde oordeelen over Achabs huis en Jezabel uit te voeren: verhaald in het vervolg.

BETOGING. Ziet hier Eliza weder als een Goddelyk Gezant verheerlykt: die eenen van de zoonen der Profeeten zend, om Jehu tot Koning te zalven: welke zyn woord doet, en Jehu teffens aankondigd; hoe hy van God tot een werktuig zyner gedugte wrake over het huis van Achab en Jezabel geschikt was.

Jehu erkend niet alleen dit gezantschap als van God, maar

maar ook zelve zyne Medebroeders en Krygs-overste, de zaak verstaan hebbende, berusten in dien wille; en roepen hem plegtig tot Koning uit: ja verbinden zig met hem tegen Joram en het huis van Achab, gelyk gemeld word: vers. 14. Klare merktekenen dat die omkeering van den HEERE was.

En gewis, de uitkomst heeft dit nader bevestigd; dewyl Jehu alle die oordeelen over Achabs huis en over Jezabel heeft uitgevoert; die eerst Elia en daarna Eliza voorzegt hadde: na te zien in het vervolg, kap. 9 en 10. Waarom dan Jehu zelve het woord van Elia aanhaald: kap. 9: 36, 37. en kap. 10: 10.

Ik zal niet nodig hebben wydlopig te onderzoeken; AANMER-
KINGEN. of Jehu dit alles hebbe gedaan uit een rein beginsel; dewyl het tegendeel blykt uit Kap. 10: 29-31. daar hem wel een beloning van den HEERE word toegezegd, wegens de getrouwe uitvoering van zynen last, egter een brandmerk op hem gezet word, als niet wandelende in des HEEREN Wet; maar in de zonden van Jerobeam.

Nader mogenwe in dezen Jehu een voorbode aanmerken van alle zodanige werktuigen, welke de HEERE reeds heeft aangesteld of nog verwekken zal, om het huis van de godloze Achabs en de hoere Jezabel, in 't midden van het afvallig Israël te verdelgen en uit te roejen, en dus te wreeken het vergoten bloed van zyne knegten: waar van men kan nazien Openb. 6: 9, 10. kap. 16: 5, 6. kap. 17. en 18. en 19: 2. *Zyne oordeelen zyn waaragtig en regtvaardig, dewyl Hy de groote Hoere geoordeelt heeft, die de aarde verdorven heeft met hare hoererye, en Hy het bloed van zyne dienaren van hare hand gewroken heeft.* En alle die hunne magt leenen aan die grote hoere te Rome, mogen dit ter herte nemen. *

M m m

Maar

* Van deze goddelyke wraake aan sommige Achabs en Jezabels kan men alreede doorlugtige voorbeelden en voorboden
aan-

TOEPAS-
SING.

Maar wendenwe onze oogen van deze geschiedenis niet af, voor datwe daar over nog enige geestelyke bedenkingen opgeeven; kan het zyn tot onze ontdekking, overtuiging en opwekking.

Dien last, welken Eliza gaf aan eenen van de zoonen der Profeten, geeft ook de Meerder dan Eliza, de Opperleeraar, aan zyne Gezanten, die Hy in zyne leerschole onderweezen en tot zynen dienst geroepen heeft: 1. Gordet uwe lenden met de waarheid, en neemt de olie-kruike van Gods Woord in uwe hand, en gaat heenen naar Ramoth, naar de hoge plaatsen, om te roepen op de tinnen der hoogte der Stad; om zondaars te nodigen tot de gemeenschap en dienst van den God Israëls: ja gaat in de vergaderingen en roept dien en dien zonder onderscheid; dat zy opstaan uit het midden hunner vleeschelyke broederen, en intreeden in de binnen-kameren des Konings, door bekeeringe en gelove. 2. En zo zy uwe stem hooren in de gehoorzaamheid des geloofs;

aanmerken in sommige vervolgeren van de ware Kerke; waar van eenige naadrukkelyke proeven worden opgegeeven by *Lactantius* in een byzonder boeksken: en sedert de Kerkhervorming by *D. J. Fruytier* in Sions worstel. p. 158. en volg. daar inzonderheid melding gemaakt word van een gedicht op *Catharina de Medicis*, die bittere vervolgster van de Hervormde, by haar leven gemaakt: waar van het slot dus in onze tale kan worden overgebracht.

De honden aten 't vleesch van Jezabel. Veel ligt
Word ook Katryn bewaart een vreesfelyk gerigt.
Maar wilt gy 't onderscheid van deze beide weeten?
De honden zullen dit vuil vleesch niet willen eeten.

Dat luid scherp. Maar de Franse Schryvers zelve, *Brantome* alleen uitgezondert, houden haar voor 't verderf van Vrankryk, niet alleen ten opzigte van de binnenlandse beroerten, maar ook van de bedorvene zeden. ziet *Hoozstratens* Woordeboek, aan het slot van haren name. p. 120.

loofs; *neemt de olie-kruike*, vol goddelyke beloften en vertrooftingen, *en gietet die uit op hun hoofd*: verklaarden datze *gezalvde* des HEEREN zyn, niet alleene Gode tot priesters maar ook tot koningen gemaakt; om de oorlogen des HEEREN te voeren, en Gods *wraak* te vergelden aan het huis van den Satan, hunnen voorgaanden heere; opdat hy met het gansche ryk der verdorvenheid by trappen uitgeroeit en onder hunne voeten verplettert worde.

Zulke boden heeft de Hemelsche Eliza ook al lange tot u gezonden, myne Vrienden, die u zo menigmaal van des HEEREN wege hebben toegeroepen: *ik hebbe des HEEREN woord aan u*.

Wat denktge nu? 1. Zytge met Jehu *opmerkzaam* geworden op des HEEREN stemme? hebtge vernomen, of die ook u raakte en of gy in het byzonder als met name geroepen wierdet? 2. Hebtge dit woord met toegenegenheid *ontfangen*, niet als een menschen woord, maar als het woord van den levendigen God? en zytge volveerdig *opgestaan*, om door een nieuwe geboorte in te gaan in het Koninkryk der hemelen? hertelyk beluft uwen Leidsman te volgen, en in Gods huis en binnen zyne muuren een plaats en naam te ontfangen, die niet uitgeroeit zal worden? 3. Is daar de *zalfoli* van dien Heiligen op u gegoten; om uw hoofd vet te maken en u licht, troost en sterkte by te zetten in den geestelyken stryd? 4. Ja hebtge u daar toe met den HEERE en zyne getrouwe knegten *verbonden*, om in zyne mogentheden de oorlogen des HEEREN te voeren?

O neen! 1. De grootste menigte in de vergaderingen blyft op des HEEREN stemme *stille zitten*, als of Gods woord hen niet raakte: het is slegs die of die, welke opmerkzaam word. 2. 't Is 'er zo verre van daan, dat zy het woord van de boden als een Goddelyk woord zouden ontfangen; dat veele hen veel eer

aanmerken als *onzinnige* menschen, die hunne wereld niet verstaan; maar altoos wat te berispen en te bedillen hebben. 3. Terwyl andere slegs door hunne *nieuwsgierigheid* worden aangedreeven, om te vernemen, wat des HEEREN knechten spreken en doen. 4. En och! dat 'er niet gevonden wierden, die hunne woorden voor *leugenachtig* uitmaken of daar mede godslasteryk den spot dryven! 5. Trouwens zy houden raad over *andere zaken*, die hen nader aan 't herte liggen, of beraadslagen tegen den HEERE en zynen Gezalfden: zy hebben *andere zalven* en oliën daar zy zig mede smeeren op onderscheidene wyzen.

Ach! dat de zulke nog *den dag der wrake Gods* mogten erkennen over alle die zyne roeping versmaden en het Evangelij ongehoorzaam zyn! Datze tot inkeer mogten komen, het werk van God in hunne gezalfde medeburgeren aanschouwen en daar door tot bekeering en gelove bewogen worden! om te zeggen: *wy zullen*

Zach.8:23. *met u gaan, want wy hebben gehoord, dat God met u lieden is.* Wat zal het u anders baten den naam van den *Christen* te dragen, by aldienge de zalving van den Geest mist?

Ik konde nu uit deze stoffe aanleiding nemen, om des HEEREN Profeeten te toonen; 1. Hoedanig een *kommissie* zy ontfangen hebben, en met welk een getrouwheid en wakkerheid zy die hebben uit te voeren, zonder zig met andere dingen op te houden. 2. Tefens, welke meermalen de *uitslag* van hunne zendinge zy, daar nauwlyks nu en dan een geraakt word: andere stille blyven zitten, als of zy geen belang by dat woord hadden: andere daar mede spotten: andere agter na tot inkeer komen. Maar dewyl zulks uit het voorgezegde ligt kan worden opgemaakt, en by voorgaande stoffen reeds van het een en ander gemeld is:

Hebbe ik nog in het byzonder een woord tot u te spreken, die de geestelyke zalving deelagtig zyt geworden.

worden, en meer of min vrymoedigheid hebt; om met den Dichter te belyden: *ik ben met versche olie overgoten*: Ps. 92: 11. Christenen niet alleene in name; maar ook in der daad en waarheid.

Komt gy wat nader toetreedden, en verlustigt u in de beschouwinge van des HEEREN goedertierenheden over u; dat Hy niet alleen zyne Profeten met zyne woorden tot u gezonden heeft; maar ook door een magtige hand u heeft doen opstaan, u in zyne binnen-kameren ingeleid, en gezalft met de uitnemenste oliën des Geests. Op u past de taal: *Gy zyt een uitverkoren geslagt, een koninklyk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; om de Deugden des genen te verkondigen, Die u uit de duisternisse geroepen heeft tot zyn wonderbaar licht.* 1 Pet. 2: 9.

Gy ziet hier uit, welk een verpligting op u ligge, om des HEEREN naam deswege te belyden, Die den geringen uit het stof oprigt en den nooddriftigen uit den drek verhoogt; en met een ootmoedige vrymoedigheid te melden, wat de HEERE aan uwe ziele gedaan heeft. 1. Hier hapert het meermalen Gods kinderen; inzonderheid by hunne inwynging; wanneer zy eerst uit de binnen-kameren des genen Die hen gebaart heeft uittreedden, en gevraagd worden, wat daar zy omgegaan; zynze wel eens, met Jehu, schroomagtig om rond uit te spreken, wat hen bejegend zy in het verborgen; vooral wanneer zy bemerken, datze met spotteren of ydele nieuwsgierige menschen te doen hebben; zy zoeken dan wel eens hunne vragen met een algemeen antwoord af te wenden: maar nader geperst, om aan de waarheid getuigenis te geven, spreken zy rond uit, wat 'er tusschen den HEERE en hen zy omgegaan. 2. En och! dat Gods volk hier in meer getrouw bevonden wierde, om als gezalfde Profeten des HEEREN naam te belyden! het zoude niet alleen tot Gods heerlykheid gedyen; maar ook onder zyne

bewerkinge een heilzaam middel kunnen zyn; om het
 1 Kor. 14: hert van andere om te wenden, voor hen neder te val-
 25. len en Gods werk in hen te eeren; want de zalving des
 Geelts brengt glans en agtbaarheid mede en spreid een
 lieffelyken geur van zig.

Tragt dan ook het oogwit van uwe zalvinge te be-
 reiken, om als geestelyke Koningen, door de kragt die
 God verleent, het ryk van uwen vorigen heere te slaan
 en te verbreeken; of, om met den Onderwyzer te
 Catech. spreekken, om met een vry en goed gewisse in dit le-
 Vrag. 32. ven tegen de zonde, wereld en den duivel te stryden,
 en die door 't gelove te overwinnen.

Hier toe is nodig

1. *Het gansche huis van dien Achab te slaan:* niet slegs
 het een of ander lid der zonde aan te tasten, maar den
 ganschen ouden mensch te kruisigen met alle zyne be-
 weegingen en begeerlykheden; want die alle zyn op
 het nauwste tot uw verderf vereenigt.

2. Staat 'er na, om de magt der vyanden in den grond
 te verbreeken, en die zo veel mogelyk, *tot den wortel
 uit te roejen:* want schoon gy juilt geene hope hebt,
 om alle de overblyffels der zonde hier op aarde te zul-
 len verdolgen, het moet egter uw innige lust zyn haar
 op het uiterste te verderven, en de leden die op aarde

Kol. 3: 5. zyn te dooden.

Rom. 12: 11. 3. *Zyt niet traag in het beneerstigen,* maar *vuurige van
 geeste;* niet met een Jehu's yver, wiens daaden goed,
 maar wiens beginsel onrein was; maar met een heiligen
 yver, uit een beginsel van reine liefde tot God en een
 heiligen haat tegen de zonde; gedrongen door de lief-
 2 Kor. 5: 14. de van Christus.

Joh. 15: 5. 4. En dewylge zonder Hem niets kond doen; ziet
 dan gedurig, ootmoedig en gelovig uit naar de vol-
 heid en sterkte die in den Heere Jesus is; opdat
 zyne geestelyke oliën uwe zenuwen sterk en uwe
 been-

beenderen vast maken in den geestelyken sryd. *
 5. En hoe wenschelyk! dat alle Gods kinderen nimmermeer andere verbintenissen maakten, dan tot zulk een heilig einde, om voor hunnen Heere te sryden en te werken.

Dit zy u tot Troost. 1. Wordge van de wereld voor *onzinnige* gehouden; gy komt door dit lyden in de gemeenschap van Jesus en alle de heilige. 2. Schynen uwe woorden en daaden voor een tyd geen nut te doen: zy zullen egter ter juister tyd nog wel eens indruk maken: die 'er nu om licht, zal 'er daarna om schreien. 3. De geestelyke zalfoli zal u kracht byzetten en een glans op u leggen, die anderen zelve in de oogen zal straalen, om u eerbiedig te behandelen. 4. Ja, gy zult eens Gods wraak over de vyanden aanschouwen; want de HEERE zal het bloed zynere knegten wreken, Jezabel en die met haar hoereeren verdelgen, den Satan en alle zyne werktuigen onder uwe voeten verpletteren, en u meer dan overwinnaars maken door Hem, Die de heerlykheid is van uwe sterkte. Amen.

ELI-

* Opmerkelyk zyn de woorden van *Job. Owen* in zyn boekken: Doding der zonde: p. 6, 7, „ Alle andere wegen van doodinge zyn ydel en te vergeefs; alle behulpfels laten ons hulpeloos: het moet door den Geest gedaan worden. De menschen mogen dit werk ondernemen op andere gronden, door middelen en wegen, uit andere oorzaken hen toegediend, gelykze alsins gedaan hebben en nog doen: maar, zegt Paulus Rom. 8: 13. dit is het werk van den Geest, door Hem alleen moet het gewrogt worden, en het kan door geene andere kragt geschieden. Een dooding van eigene sterkte, voortgebragt door wegen van eigene uitvindingen, tot een einde van eigene gerechtigheid, is de ziel en het wezentlyke van allen valschen godsdienst in de wereld. „